

Mistanke om seksuelle overgrep mot barn

Hvorfor det er så vanskelig for voksne å oppdage seksuelle overgrep mot barn, og hvorfor er det så vanskelig for barn som utsettes for seksuelle overgrep, å fortelle om overgrepene?

PUBLISERT 1. april 2006

TINE K. JENSEN

forsvarte 21. januar 2005 sin avhandling *Suspicious of child sexual abuse - Dialogicality and meaning making* for dr.psychol.-graden ved Universitetet i Oslo.

Avhandlingen analyserer terapitimer og intervjuer av barn en tror har vært utsatt for seksuelle overgrep, og deres omsorgspersoner. Fire spørsmål belyses: Hva kjennetegner foreldres fortolkningsprosess? Under hvilke betingelser kan barn fortelle om overgrep? Hva kjennetegner barnas historier om overgrep? Hvordan kan terapeuten og barnet inngå i en terapeutisk allianse for å hjelpe barnet til å forstå sin situasjon?

Foreldrenes fortolkninger skjer i skjæringspunktet mellom redselen for beskyldninger om unnvikelse og omsorgssvikt, og redselen for beskyldninger om falske anklager. Fortolkningsprosessen er kompleks og fordrer at foreldrene ser sammenhengen mellom enkelte tegn og helheten i barnets utvikling. I tolkningen av tegn ble kulturelt aksepterte fortolkninger foretrukket fremfor fortolkninger om overgrep. Foreldrene unngikk å spørre barna direkte om de var utsatt for seksuelle overgrep, og barna vegret seg for å fortelle. Sjansen for at barna betrodde seg, økte dersom de opplevde at det hadde en *hensikt* å fortelle, dersom det ble skapt fortrolige *anledninger* hvor de kunne fortelle, og dersom spørsmålet om seksuelle overgrep ble tematisert.

Det at barn kan lage en historie eller narrativ av sine erfaringer bidrar også til barnets egen forståelsesprosess. Alle barna i denne studien hadde vansker med å lage slike narrativer om sine seksuelle overgrepserfaringer. Sammenlignet med andre stressende erfaringer de berettet om, var deres narrativer om seksuelle overgrep mer fragmenterte og bidro derfor sannsynligvis lite til forståelsesprosessen. Terapeutene som skulle hjelpe barna, ble ofte fanget i de samme komplekse prosessene som foreldrene. For å få etablert en god terapeutisk relasjon til barnet måtte de skape en god relasjon også til foreldrene og involvere dem i utforming av terapeutiske mål og oppgaver.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 43, nummer 4, 2006, side